

SCHULTHEISZ EMIL ORVOS, ORVOSTÖRTÉNÉSZ KÖNYVEINEK ÉS SZAKCIKKEINEK JEGYZÉKE¹

**Összeállították a Magyar Tudománytörténeti Intézet munkatársai
Gazda István vezetésével.**

Könyvek

- Traditio renovata. Tanulmányok a középkor és a reneszánsz orvostudományáról. Bp., 1997.
SOMKL. 225 p. (Orvostörténeti Közlemények Suppl. 21.)
- Az orvoslás kultúrtörténetéből. Sajtó alá rend.: Gazda István. Bp. – Piliscsaba, 1997. TKME –
MATI. 323 p.
- Fejezetek az orosz–magyar orvosi kapcsolatok múltjából. Társszerző: Tardy Lajos. Bp., 1960.
Medicina. 199 p. (Ua. oroszul: Glavi iz isztorii russzko–vengerszkih megycinszkih
szvjazej. Társszerző: Tardy Lajos. Moszkva, 1976. Medicina. 204 p.)
- Orvostörténelem. Egyetemi jegyzet. Közrem.: Birtalan Győző. Bp., SOTE, ¹1986. 168 p.;
²1992. 242 p.; ³1996. 242 p.
- Az európai orvosi oktatás történetéből. Stúdiumok a középkorban és a koraújkorban. Sajtó alá
rend.: Gazda István. Bp. – Piliscsaba, 2003. SOMKL – MATI. 201 p. (Magyar
Tudománytörténeti Szemle Könyvtára 40.)

Szerkesztett könyvek

- Acta Congressus internationalis XXIV historiae artis medicinae. 25–31 Augusti 1974
Budapestini. Szerk.: Antall József, Buzinkay Géza, Némethy Ferenc, – –; közrem.:
Réti Endre, Zalai Károly, Karasszon Dénes, Birtalan Győző. 1–2. köt. Bp., 1976.
Museum, Bibliotheca et Archivum Historiae Artis Medicinae Semmelweis nominata.
1670 p.
- Kórháztervezési útmutató. 2. átdolg. kiad. Szerk.: Cserba László, Dános Ottó, – –. Bp., 1976.
Medicina. 531 p., 3 t.

History of Physiology. Ed.: – –. Proceedings of the 28th International congress of physiological sciences. Budapest 1980. Bp., 1981. Akadémiai Kiadó – Pergamon Press. 208 p. (Advances in physiological sciences. Vol. 21.)

Historia Medica Hungarica. Tanulmányok és arcképek a magyar medicina múltjából. Szerk.: Antall József, Birtalan Győző, – –. Bp., 1988. Medicina. 147 p.

Könyvrészletek, tanulmányok évkönyvekben, valamint az orvos- és művelődéstörténeti kongresszusok alkalmából közreadott önálló kötetekben

Zur Prophylaxe. Diagnostik und Therapie der allergischen Myocarderkrankungen. Verhandlungen, Weltkongress für prophylaktische Medizin und Sozialhygiene, Bad Aussee, 1959. pp. 150–154.

Giovanni Pico della Mirandas Bedeutung für die Medizin. In: L'Opera e il pensiero di Giovanni Pico della Mirandola nella Storia dell'Umanesimo. Firenze, 1965. Convegno Internazionale. Comunicazioni. pp. 405–411. – Újraközölve: Traditio renovata. Bp., 1997. SOMKL. pp. 143–146. (Orvostörténeti Közlemények Suppl. 21.)

Die Bedeutung der Philosophie des Giovanni Pico della Mirandola für die paracelsische Medizin. In: Festschrift 16. Paracelsustag. Salzburg, 1966. pp. 84–90.

L'influenza dell'umanesimo italiano sulla medicina dell'Europa centrale. In: Convegno internazionale su „Il pensiero de rinascimento e il tempo nostro”, Montepulciano 1968. pp. 127–141.

Die Ärzte des Kaisers Siegmund aus dem Hause Luxemburg. In: Salzburger Beiträge zur Paracelsusforschung. Wien, 1969. pp. 211–220.

Civilizációs ártalmak és testedzés. In: Testedzés, egészségvédelem. Tata, 1972. pp. 2–4.

Vyučovanie medicíny v Trnave podl'a prednášok profesora Schoreticsa. In: Z dejín vied a techniky na Slovensku. Vol. VI. Bratislava, 1972. pp. 65–71.

Náčrt minulého a súčasného výskumu dejín Medicíny v Maďarsku. Társszerző: Tardy Lajos. In: Z dejín vied a techniky na Slovensku. Vol. VI. Bratislava, 1972. pp. 379–391.

Spätmittelalterliche Medizin in Ungarn. (Medieval Medicine in Hungary). In: Proceedings of the History of Medicine. II. köt. London, 1974. pp. 1048–1052.

Presidential Address. In: Acta Congressus internationalis XXIV historiae artis medicinae. 25–31 Augusti 1974 Budapestini. Vol. 1. Bp., 1976. Museum, Bibliotheca et Archivum Historiae Artis Medicinae Semmelweis nominata. pp. 15–17.

- On the beginnings of quantitative thinking in medicine (Nicholas of Cusa and the Idiot). In: History of Physiology. (ed.: – –). Proceedings of the 28th International congress of physiological sciences. Budapest 1980. Bp., 1981. Akadémiai Kiadó – Pergamon Press. pp. 1–7. (Advances in physiological sciences. Vol. 21.)
- A physiologiának rövid sommája – A short summation of physiology the first book of physiology in Hungarian. Társszerző: Kovách Arisztid. In: History of Physiology. (ed.: – –). Proceedings of the 28th International congress of physiological sciences. Budapest 1980. Bp., 1981. Akadémiai Kiadó – Pergamon Press. pp. 85–203. (Advances in physiological sciences. Vol. 21.)
- Magyar orvostörténeti kronológia a kezdetektől 1526-ig. In: Magyarország történeti kronológiája I. A kezdetektől 1526-ig. Főszerk.: Benda Kálmán. Bp., 1981. Akadémiai Kiadó. 354 p.
- Enlightenment medicine in Hungary, introductory paper. In: Seventh International Congress on the Enlightenment. Bp., 1987. The Voltaire-Foundation, Oxford pp. 121–127.
- A magyar medicina a nagyszombati orvosi kar felállításáig. In: Historia Medica Hungarica. Tanulmányok és arcképek a magyar medicina múltjából. Szerk.: Antall József, Birtalan Győző, – –. Bp., 1988. Medicina. pp. 9–21.
- Medicine and Enlightenment in Hungary. In: Studies on Voltaire and the 18. century. Vol. II. Oxford, 1988. pp. 833–837.
- Ein ungarischer Humanist Johannes Zsámboky (Sambucus) und seine Beziehungen zu einigen seiner deutschen Freunde. In: Proceedings of the XXX. Intern. Congr. Hist. Med. Düsseldorf, 1988. pp. 441–448. – Újraközölve: Traditio renovata. Bp., 1997. SOMKL. pp. 163–166. (Orvostörténeti Közlemények Suppl. 21.)
- Bevezetés a Hippokratészi Gyűjtemény olvasásához. In: Kádár Zoltán (szerk.): Válogatások a Hippokratészi Gyűjteményből. Bev.: – –, vál.: Havas László, ford.: Havas László, Németh Béla, Ritoók Zsigmond, közrem.: Szlatky Mária. Bp., 1991. Gondolat. pp. 7–15.
- Cusai Nicholas és az orvosi gondolkodás + Nicholas of Cusa and medical thinking. In: A Semmelweis Orvostudományi Egyetem jubileumi emlékkönyve. (1769–1994). Memorial Book of Semmelweis University of medicine. Szerk.: Bécsi Antal, Fekete György, Huszár György, Karasszon Dénes, Molnár László, Monos Emil, Rixer András, – –, Tahin Emma, Walton Gusztáv. Bp., 1995. SOTE. pp. 36–38.

- A hazai orvosképzés története a nagyszombati orvosi kar felállításáig. In: Fejezetek a magyar művelődéstörténet forrásaiból. Felsőoktatási segédanyag. Vál.: Gazda István. Szerk.: V. Molnár László. Bp., 1996. Tárogató Kiadó. pp. 211–220.
- Problem-analysis in modern medicine and health care systems in medico-historical context, with special regard to Hungarian data. With Judit Forrai. In: Topic reports of ministry level research of the Ministry of Welfare 1994–1996. Vol. 2. Bp., 1998. pp. 759–760.
- A Közegészségtani Intézet történetének tárgyi emlékei. In: Morava Endre, Forrai Judit, Tahin Emma (szerk.): Jubileumi évkönyv. Semmelweis Orvostudományi Egyetem Közegészségtani Intézet. [1874–1999]. Bp., 1999. SOTE Közegészségtani Int. pp. 12–14.
- Orvoslás a felvilágosodás jegyében. In: Wessprémi István emlékezete halálának 200. évfordulóján. Sajtó alá rend.: Gazda István, összeáll.: Szállási Árpád. Piliscsaba – Bp. – Debrecen, 2000. MATI – SOMKL – Debreceni Egyetem. pp. 7–14.
- Gerard van Swieten + Segner János András + Rácz Sámuel. In: Kapronczay Károly – Vizi E. Szilveszter (szerk.): Híres magyar orvosok. 2. köt. Bp., 2001. Galenus. pp. 17–20, 21–25, 26–39.
- Győry Tibor. (1869–1938) + Irsay István. (1894–1934). In: A múlt magyar orvostörténetéi. Sajtó alá rend.: Gazda István, vál.: Szállási Árpád, bev.: Kapronczay Károly. Piliscsaba – Bp., 2002. MATI – SOMKL. pp. 80–82, 118–119.

Könyvekhez írt bevezető tanulmányok

- Antall József (szerk.): Képek a gyógyítás múltjából. Előszó: – –. Bp., 1972. SOMKL. p. 7. (Communicationes de historia artis medicinae Suppl. 5.) + németül és angolul is
- Előszó. [A magyar orvosképzés és továbbképzés 30 éve]. = Orvostörténeti Közlemények 75–76 (1975) pp. 13–14.
- A szekszárdi kórház százhetvenöt éve. Előszó: – –, bev.: Szentgáli Gyula, szerk.: Balogh József, Gutai Miklós, Kelemen Endre. Szekszárd, 1976. Tolna M. Kórház. p. I.
- Az Országos Traumatológiai Intézet Emlékkönyve (1956–1975). Előszó: – –. Bp., 1976. Országos Traumatológiai Intézet. pp. 3–4. (Az Országos Traumatológiai Intézet kiadványai 5.)
- Ščepin, O. P.: A fejlődő országok egészségügyi problémái. Az afrikai kontinensre vonatkozó adatok alapján. Ford.: Dürr Béláné, Téri Sarolta, Valachi Mária, előszó: – –. Bp., 1978. Medicina. pp. 5–8.

- Jahn Anna: Krónika emberközelből. Előszó: – –. Bp., 1982. Gondolat Kiadó. pp. 5–7.
- Petrov, Boris Dmitrievič: Ibn Szína. Avicenna. 980–1037. Ford.: Kovács Zoltán, előszó: – –. Bp., 1982. Medicina. pp. 7–9.
- Endrőczy Elemér – Farádi László – Kádár Tibor: 100 éves a magyar orvostovábbképzés. 1883–1983. Előszó: – –. Bp., 1983. OKI – SOMKL – MOT. pp. 11–12. (Communicationes de historia artis medicinae)
- Kempler Kurt: A magyarországi gyógyszerészet a századfordulón. 1888–1914. Szerk.: Antall József, Buzinkay Géza, előszó: – –. Bp., 1984. SOMKL. p. 5. (Orvostörténeti könyvek)
- Antall József – Buzinkay Géza (szerk.): Képek a gyógyítás múltjából. 2. jav. kiad. Előszó: – – és Fekete Sándor. Bp., 1984. SOMKL. pp. 7–9. (Communicationes de historia artis medicinae Suppl. 13–14.) + angolul és németül is
- Ščepin, O. P.: A világ országainak egészségügye. Ford.: Tardy Lajos, előszó: – –. Bp., 1984. Medicina. pp. 3–5.
- Birtalan Győző: Európai orvoslás az újkorban. Előszó: – –. Bp., 1988. SOMKL. p. 7. (Orvostörténeti Közlemények Suppl. 15–16.)
- Buda József: Az orvoslás története és szemelvénygyűjtemény az orvoslás történetének irodalmából. Eü. Főisk. Jegyzet. Előszó: – –. Pécs, 1991. POTE Egészségügyi Főiskolai Kar. pp. 5–6.
- Buda József: A betegápolás története és szemelvénygyűjtemény a betegápolás történetének irodalmából. Jegyzet diplomás ápoló szak hallgatói számára. Előszó: – –. Pécs, 1994. POTE Egészségügyi Főiskolai Kar. p. 1.
- Orvostan a képzőművészetben. (Előszó). In: Vida Mária: Művészet és orvostudomány a történelmi Magyarországon. Medicina in artibus in Hungaria. Bp., 1994. Magyar Képek Kiadó. pp. 8–9.
- Buda József: Az orvoslás története és szemelvénygyűjtemény az orvoslás történetének irodalmából. Eü. Főisk. Jegyzet. 2. kiad. Előszó: – –. Pécs, 1996. POTE Egészségügyi Főiskolai Kar. pp. 5–7.
- Kapronczay Károly – Vizi E. Szilveszter (szerk.): Híres magyar orvosok. 1. köt. Előszó: – –. Bp., 2000. Galenus – SOMKL. pp. 7–8.
- Az 1848–49-es szabadságharc egészségügye és honvédorvosai. I–II. köt. Szerk.: Gazda István, Kapronczay Károly, Ács Tibor, Szállási Árpád; előszó: – –. Piliscsaba – Bp., 2000. MATI – SOMKL. pp. 11–12.

- Kapronczay Károly – Vizi E. Szilveszter (szerk.): Híres magyar orvosok. 2. köt. Előszó: – –. Bp., 2001. Galenus – SOMKL. p. 7.
- Kapronczay Károly – Vizi E. Szilveszter (szerk.): Híres magyar orvosok. 3. köt. Előszó: – –. Bp., 2002. Galenus – SOMKL. p. 7.
- Quo vadis historia medicinae? (Előszó). In: A múlt magyar orvostörténészei. Sajtó alá rend.: Gazda István, vál.: Szállási Árpád, bev.: Kapronczay Károly. Piliscsaba – Bp., 2002. MATI – SOMKL. pp. 9–14.
- Daday András: Kuriózumok az orvostudomány magyarországi történetéből. Szerk.: Gazda István, közrem.: Szállási Árpád, előszó: – –. Bp., 2002. Akadémiai Kiadó. pp. 9–11.

Cikkek, tanulmányok

Orvostörténet – Művelődéstörténet

1957

- Magyar orvos-természettudományi folyóirat kiadásának terve a 18. századból. = Orvostörténeti Közlemények 6–7 (1957) pp. 122–138.
- Hadegészségügyünk helyzete Buda visszafoglalása idején. = Honvédorvos 9 (1957) No. 7–8. pp. 338–341.
- Mozart betegsége és halála. 1–2. = Orvosi Hetilap, 1957. pp. 1–4, 63–64.

1958

- Die Praxis des altgriechischen Ärztes. = Hippokrates, 1958. No. 14. pp. 463–466.
- Der Arzt im alten Griechenland. = Urania, 1958. No. 10. pp. 382–384.

1959

- Der erste Lehrstuhl für Homöopathie in Europa. = Deutsche Homöopathische Wochenschrift, 1959. No. 20. pp. 277–279.
- Gedruckte liturgische Bücher als medizinhistorische Quellen. = Janus, 1959. No. 1–2. pp. 48–52.
- Ärztliches über Haydn. = Musica, 1959. No. 5. pp. 291–292.
- Haydn und die Ärzte. = Therapeutische Berichte, 1959. No. 31. pp. 85–87.
- Die Pythische Thermen. = Zeitschr. für angew. Bäder- und Klimaheilkunde, 1959. No. 4. pp. 395–400.

Das berühmte Buch: Juan Huartes Examen de Ingenios. = Neue Zeitschr. f. ärztl. Fortbildung, 1959. No. 8. p. 69.

Juan Huartes Prüfung der Köpfe zu den Wissenschaften. = Zeitschr. für ärztl. Fortbildung, 1959. No. 22. pp. 1447–1449. – Kötetben újraközölve: Traditio renovata. Bp., 1997. SOMKL. pp. 133–137. (Orvostörténeti Közlemények Suppl. 21.)

Testi orvosságok könyve. = Orvostörténeti Közlemények 12 (1959) pp. 186–198.

A legrégibb magyar nyelvű orvosi vény. = Orvostörténeti Közlemények 12 (1959) pp. 203–207.

Paul Slezak: Geschichte der Sanitätsverwaltung. Wien–Innsbruck, 1956. + Loris Premuda: G. Harvey – De motu cordis. Milano, 1957. (Könyvismertetés). = Orvostörténeti Közlemények 13 (1959) pp. 185–187.

Pythia thermái + Les thermes de Pythie. = Orvostörténeti Közlemények 15–16 (1959) pp. 203–214. – Kötetben újraközölve: Traditio renovata. Bp., 1997. SOMKL. pp. 7–10. (Orvostörténeti Közlemények Suppl. 21.)

Linnaeus commemorated 1707–1957. Leyden, 1957. + Lindeboom, G. A.: Haller in Holland. Delft, 1958. (Könyvismertetés). = Orvostörténeti Közlemények 15–16 (1959) pp. 283–285.

Bibliofil orvosok. = Orvosi Hetilap, 1959. pp. 728–730.

A „doktor”. = Orvosi Hetilap, 1959. pp. 1021–1023.

Schiller, az orvos. = Orvosi Hetilap, 1959. pp. 1233–1235.

Haydn és az orvosok. = Orvosi Hetilap, 1959. pp. 1305–1306.

Juan Huarte a tehetség vizsgálatáról. = Orvosi Hetilap, 1959. pp. 1526–1528.

1960

Ein spätmittelalterliches medizinisches Handschriftenfragment. = Archiv f. Kulturgeschichte, 1960. No. 2. pp. 231–238. – Kötetben újraközölve: Traditio renovata. Bp., 1997. SOMKL. pp. 23–31. (Orvostörténeti Közlemények Suppl. 21.)

Betätigten sich Ärztinnen im antiken Rom? = Ärztliche Sammelblätter, 1960. No. 7. pp. 257–259.

Joannes Antonius Cassoviensis, Humanist und Arzt des Erasmus. = Gesnerus, 1960. No. 17. pp. 117–122. – Kötetben újraközölve: Traditio renovata. Bp., 1997. SOMKL. pp. 159–162. (Orvostörténeti Közlemények Suppl. 21.)

Über die Werke des Albicus. Ein Beitrag zur spätmittelalterlichen medizinischen Handschriftenkunde. = Janus, 1960. No. 4. pp. 221–234. – Kötetben újraközölve:

- Traditio renovata. Bp., 1997. SOMKL. pp. 33–42. (Orvostörténeti Közlemények Suppl. 21.)
- Colcodei seu liber de peste des Bartholomaeus Squarcialupis de Plumbino. = Sudhoffs Archiv 44 (1960) pp. 333–341. – Kötetben újraközölve: Traditio renovata. Bp., 1997. SOMKL. pp. 53–57. (Orvostörténeti Közlemények Suppl. 21.)
- Badehygiene und Geomedizin in den Werken des Albicus. = Zeitschrift. f. angew. Bäder. Klimaheilkunde, 1960. No. 4. pp. 473–480. – Kötetben újraközölve: Traditio renovata. Bp., 1997. SOMKL. pp. 43–46. (Orvostörténeti Közlemények Suppl. 21.)
- Weszprémi István: Succincta Medicorum Hungariae et Transsilvaniae Biographia. Centuria I. Bp., 1960. (Könyvismertetés). = Orvostörténeti Közlemények 17 (1960) pp. 206–207.
- Későközépkori orvosi kéziratfragmentum. = Orvostörténeti Közlemények 18 (1960) pp. 175–187.
- Caesar és a Julius Claudius-ház. = Orvosi Hetilap, 1960. pp. 423–424.
- Albucasis sebészeti műve. = Orvosi Hetilap, 1960. pp. 1072–1074.
- A vérátömlesztés történetéhez. = Orvosi Hetilap, 1960. p. 1149.
- A salernoi „Regimen sanitatis”. = Orvosi Hetilap, 1960. pp. 1359–1361.
- A múlt orvostudományának négy jellemző alakja. = Orvosi Hetilap, 1960. pp. 1867–1869.

1961

- Beitrag zur Pestliteratur des Spätmittelalters. = Centaurus, 1961. No. 2. pp. 213–219. – Kötetben újraközölve: Traditio renovata. Bp., 1997. SOMKL. pp. 47–51. (Orvostörténeti Közlemények Suppl. 21.)
- Antonius Gazius und die humanistische Medizin. = Medizinische Wochenschrift, 1961. No. 3. pp. 179–181. – Kötetben újraközölve: Traditio renovata. Bp., 1997. SOMKL. pp. 127–132. (Orvostörténeti Közlemények Suppl. 21.)
- Sigismundus Albicus, Regimen hominis seu vetularius. = Neue Zeitschrift f. ärztl. Fortbildung, 1961. No. 11. pp. 846–852.
- Der Arzt Orlay und seine Beziehungen zu Goethe. Társzerző: Tardy Lajos. = Ztschr. f. Geschichte, Natur, Technik und Medizin, 1961. No. 3. pp. 80–86.
- Über das Antidotarium des Bartholomaeus Squarcialupis de Plumbino. = Zeitschrift f. Gesch., der Pharmazie, 1961. No. 4. pp. 28–36. + 1962. No. 1. pp. 7–10. – Kötetben újraközölve: Traditio renovata. Bp., 1997. SOMKL. pp. 59–63. (Orvostörténeti Közlemények Suppl. 21.)
- Paracelsus a legújabb irodalom tükrében. = Orvosi Hetilap, 1961. pp. 275–276.

Vadianus, az orvos és a humanista. = Orvosi Hetilap, 1961. pp. 1043–1044.

Ugo Benzi – egy középkori orvos és filozófus. = Orvosi Hetilap, 1961. pp. 1237–1238.

Cornelius Agrippa. = Orvosi Hetilap, 1961. pp. 1710–1712.

Hires könyvek. = Orvosi Hetilap, 1961. pp. 1804–1805.

Az orvostudomány szociológiájáról. Sigerist, H. E.: On the Sociology of Medicine. New York, 1960. (Könyvismertetés). = Orvosi Hetilap, 1961. pp. 2097–2098.

A bányarostan kezdetei. = Orvosi Hetilap, 1961. pp. 2287–2288.

Antonius Gazius. = Orvosi Hetilap, 1961. pp. 2484–2486.

1962

Joachim von Watt, ein medizinischer Humanist der Renaissance. = Ärztl. Sammelblätter, 1962. No. 6. pp. 222–223. – Kötetben újraközölve: Traditio renovata. Bp., 1997. SOMKL. pp. 139–142. (Orvostörténeti Közlemények Suppl. 21.)

Ein Wegbereiter der klinischen Medizin im 18. Jahrhundert. = Die Heilkunst, 1962. No. 2. pp. 55–57.

A budapesti orvosi egyetem és elődei. Társszerző: Tardy Lajos. = Univerzum, 1962. No. 12. pp. 13–19.

Georg Friedrich Händel betegsége. = Egészségügyi Munka, 1962. No. 9. pp. 285–288.

Goya betegsége. = Egészségügyi Munka, 1962. No. 12. pp. 366–368.

H. E. Sigerist. 1891–1957. = Orvosi Hetilap, 1962. pp. 513–515.

Orvostörténeti adatok a padovai egyetemről. = Orvosi Hetilap, 1962. pp. 800–801.

Gerard van Swieten. = Orvosi Hetilap, 1962. pp. 1277–1280.

Christoph Wilhelm Hufeland, medicus et praeceptor populi. = Orvosi Hetilap, 1962. pp. 1661–1664.

Auenbrugger. = Orvosi Hetilap, 1962. pp. 2476–2479.

1963

Ein Vorkämpfer der Hygienischen Lebensführung. = Ärztl. Sammelblätter, 1963. No. 4. pp. 147–148.

Dr. Jakob Reineggs (1744–1793) Arzt, Metallurg und Bergbaufachmann. Társszerző: Tardy Lajos. = Der Anschnitt, 1963. No. 5. pp. 23–26.

Aus der Vergangenheit der Budapester Universität. Die Budapester Universität und ihre Vorfahren. Társszerző: Tardy Lajos. = Die Waage, 1963. No. 3. pp. 77–83.

Beitrag zur Literaturgeschichte der Balneologie. Eine bibliographische Auswahl. = Zeitschrift f. Bäder- Klimaheilkunde, 1963. No. 6. pp. 682–696. – Kötetben újraközölve: Traditio renovata. Bp., 1997. SOMKL. pp. 197–202. (Orvostörténeti Közlemények Suppl. 21.)

Leonhardus Fuchs. = Orvosi Hetilap, 1963. pp. 367–369.

Descartes: Tractatus de Homine. = Orvosi Hetilap, 1963. pp. 467–469.

Győry Tibor. 1869–1938. = Orvosi Hetilap, 1963. pp. 751–752.

XIV. Erik halála. Erik XIV. The Disinterment in Vasteras Cathedral, 1958. Stockholm, 1962. (Könyvismertetés). = Orvosi Hetilap, 1963. pp. 1623–1624.

Carolus Linnaeus, Medicus et Botanicus. = Orvosi Hetilap, 1963. pp. 1714–1716.

1964

Paul Gyöngyössy, ein vergessener Boerhaave-Schüler. Társ szerző: Tardy Lajos. = Janus, 1964. No. 2. pp. 152–159.

Az orvos az ókori Görögországban. = Egészségügyi Munka, 1964. pp. 143–145.

Orvosok az antik Rómában. = Élet és Tudomány, 1964. No. 35. pp. 1643–1646.

A magyarországi járványok történetéből. Társ szerző: Tardy Lajos. = Történelem, 1964. No. 3. pp. 111–156. és klny.

A coronaria-probléma története. = Orvosi Hetilap, 1964. pp. 119–120.

Carl Gustav Carus. = Orvosi Hetilap, 1964. pp. 845–847.

Georg Ernst Stahl. = Orvosi Hetilap, 1964. pp. 942–943.

Josephus Hyrtl, anatomiae professor ordinarius. = Orvosi Hetilap, 1964. pp. 1232–1233.

Gyöngyössi Pál, orvos és filológus. Társ szerző: Tardy Lajos. = Orvosi Hetilap, 1964. pp. 1425–1427.

Richard Bright, M. D. (Egy angol orvos Magyarországon). = Orvosi Hetilap, 1964. pp. 1714–1716.

Trnka Vencel. = Orvosi Hetilap, 1964. pp. 2293–2294.

1965

Higiénia 700 évvel ezelőtt. = Élet és Tudomány 9 (1965) pp. 387–392.

Ungarische Ärz tewappen. = Die Waage, 1965. No. 4. pp. 156–161.

Medici Italiana in Ungheria fino al 1512. = L' Arcispedale S. Anna di Ferrar Vol. XIII. (1965) pp. 95–102.

Olasz orvosok Magyarországon. Társ szerző: Tardy Lajos. = Orvosi Hetilap, 1965. pp. 659–660.

600 éves a Bécsi Egyetem. = Orvosi Hetilap, 1965. pp. 1328–1331.

Mesmer és a mesmerizmus. = Orvosi Hetilap, 1965. pp. 1427–1430.

1966

Ein Schüler der Bergakademie zu Schemnitz: Arzt und Bergbaufachmann Jakob Reineggs.

Társszerző: Tardy Lajos. = Z dejín vied a techniky na Slovensku. Vol. IV. Bratislava, 1966. pp. 217–222.

A short history of epidemics in Hungary until the great cholera epidemic of 1831. Társszerző:

Tardy Lajos. = Centaurus, 1966. No. 4. pp. 279–301. – Kötetben újraközölve: Traditio renovata. Bp., 1997. SOMKL. pp. 203–218. (Orvostörténeti Közlemények Suppl. 21.)

Carolus Clusius Atrebatis. = Orvosi Hetilap, 1966. pp. 226–228.

Olasz orvosok Magyarországon 1512-től a XVI. század végéig. Társszerző: Tardy Lajos. = Orvosi Hetilap, 1966. pp. 1757–1760.

1967

Theophrastus Bombastus ab Hohenheim dictus Paracelsus. = Orvosi Hetilap, 1967. pp. 127–130.

Desiderius Erasmus Roterodamus. = Orvosi Hetilap, 1967. pp. 605–608.

Széky János Károly és a késői vitalizmus. Társszerző: Tardy Lajos. = Orvosi Hetilap, 1967. pp. 804–806.

Jan Swammerdam. = Orvosi Hetilap, 1967. pp. 1086–1089.

A két Dee és Magyarország. Társszerző: Tardy Lajos. = Orvosi Hetilap, 1967. pp. 1564–1567.

1969

A Calepinus szótár magyar orvosi szókincse. = Századok, 1969. pp. 183–184.

Gyöngyössi Pál archiater és Platon Levsin. Társszerző: Tardy Lajos. = Orvostörténeti Közlemények 50 (1969) pp. 13–23.

A hazai orvospérezés története a nagyszombati orvosi kar felállítása előtt. = Orvostörténeti Közlemények 51–53 (1969) pp. 17–35. – Kötetben újraközölve: Fejezetek a magyar művelődéstörténet forrásaiból. Bp., 1996. Tárogató Kiadó. pp. 211–220. + Traditio renovata. Bp., 1997. SOMKL. pp. 185–195. (Orvostörténeti Közlemények Suppl. 21.)

Institutum Medico-Chirurgicum Josephinum. = Orvosi Hetilap, 1969. pp. 798–800.

Egy magyar karantén-orvos a XVIII. században. Társszerző: Tardy Lajos. = Orvosi Hetilap, 1969. pp. 1272–1277.

Bánfihunyadi János az újabb adatok tükrében. Társszerző: Tardy Lajos. = Orvosi Hetilap, 1969. pp. 2349–2352.

1970

Summing-up of the past and present of Hungary's medicohistorical research work. Társszerző: Tardy Lajos. = Orvostörténeti Közlemények Suppl. 4 (1970) pp. 13–24.

Scheiber Sándor: Héber kódexmaradványok magyarországi kötéstáblákon. (Könyvismertetés). = Filológiai Közöny, 1970. pp. 564–565.

A Grúz Orvostörténeti Társaság megalakulásához. Társszerző: Tardy Lajos. = Orvosi Hetilap, 1970. pp. 933–934.

Academia Molleriana. Moller Károly Ottó működése és iskolája. = Orvosi Hetilap, 1970. pp. 1169–1172.

1971

Zur Geschichte des medizinischen Unterrichts in Ungarn vom frühen Mittelalter bis 1769. = Clio Medica, 1971. No. 1. pp. 41–48. – Kötetben újraközölve: Traditio renovata. Bp., 1997. SOMKL. pp. 177–183. (Orvostörténeti Közlemények Suppl. 21.)

Schoretics és a belorvostan tanítása a nagyszombati egyetemen. = Orvostörténeti Közlemények 57–59 (1971) pp. 59–69.

1972

The contacts of the two Dees and Sir Philip Sydney with the Hungarian physicians. Társszerző: Tardy Lajos. = Orvostörténeti Közlemények Suppl. 6 (1972) pp. 97–112. – Kötetben újraközölve: Traditio renovata. Bp., 1997. SOMKL. pp. 167–176. (Orvostörténeti Közlemények Suppl. 21.)

1974

Az orvostörténet jelentősége és feladata. = Medicus Universalis, 1974. No. 5. pp. 227–228.

A physician-diplomat from the time of the Renaissance. Társszerző: Tardy Lajos. = Orvostörténeti Közlemények 73–74 (1974) pp. 13–26. – Kötetben újraközölve: Traditio renovata. Bp., 1997. SOMKL. pp. 147–157. (Orvostörténeti Közlemények Suppl. 21.)

Az arab medicina assimilatioja a későközépkori latin orvosi irodalomban. = Keletkutatás, 1974. pp. 73–80. + Demográfia, 1976. No. 2–3. pp. 286–291. – Kötetben újraközölve: Traditio renovata. Bp., 1997. SOMKL. pp. 11–16. (Orvostörténeti Közlemények Suppl. 21.)

1975

Az orvos és a diagnózis. = A Központi Állami Kórház- és Rendelőintézet Tud. Közleményei, 1975. pp. 7–11.

A XXIV. Nemzetközi Orvostörténeti Kongresszus. (Megnyitó előadás). = Demográfia, 1975. pp. 85–87.

A készülő Corpus Medicorum Syriacumhoz. = Keletkutatás, 1975. pp. 139–141.

Az orvos és a társadalom. = Népegészségügy, 1975. No. 5. pp. 322–324.

Tíz és fél millió ember egészsége. = Valóság, 1975. No. 9. pp. 16–28. + angolul In: The New Hungarian Quarterly Vol. XVII. (1976) pp. 118–128.

1976

Madzsar József kiváló magyar orvos. = Szovjetszkoje Zdravooohranenie, 1976. No. 12. pp. 21–24. (oroszul)

1977

Paracelsus – Forschung heute. = Salzburger Beiträge zur Paracelsusforschung. Folge 15 (1977) pp. 16–27.

Hamburger J., magyar orvos és röntgenológus. = A Röntgenológia és Radiológia Hírei, 1977. No. 6. pp. 90–92. + oroszul is

Az Országos Egészségnevelési Intézet megalakulása. = Egészségnevelés, 1977. pp. 145–146.

1979

Medizinische Ausbildung in Ungarn im Spätmittelalter und in der Renaissance. = Paracelsusbrief, 6. Folge, Nov. (1979) pp. 2–16.

1980

The beginning of quantification in physiology. = Clio Medica 17 (1980) No. 4. pp. 193–197. – Kötetben újraközölve: Traditio renovata. Bp., 1997. SOMKL. pp. 65–69. (Orvostörténeti Közlemények Suppl. 21.)

Die Bedeutung Avicennas in der Entwicklung der spätmittelalterlichen europäischen Medizin.
= Med. Wschr. 74 (1980) pp. 21–26.

Mediaeval universities in Hungary with special relations to Cracow. = Orvostörténeti
Közlemények 89–91 (1980) pp. 17–23.

Beginning of quantification in physiology. = Orvostörténeti Közlemények 89–91 (1980) pp.
209–213.

Avicenna és a psychosomatika gyökerei. = Orvosi Hetilap, 1980. pp. 3171–3174. – Kötetben
újraközölve: Traditio renovata. Bp., 1997. SOMKL. pp. 17–21. (Orvostörténeti
Közlemények Suppl. 21.)

1983

Reineggs Jakab orvos, bányász és kohász. Társ szerző: Tardy Lajos. = Bányászati és
Kohászati Lapok. Bányászat, 1983. No. 9. pp. 509–512. (Múzeumi különszám)

1985

Zsámboky az orvos-humanista. = Orvostörténeti Közlemények 109–112 (1985) pp. 173–181.

1991

Zur Geschichte der medizinischen Beziehungen zwischen Österreich und Ungarn. + Adatok
Ausztria és Magyarország medicinájának történetéhez. = Österreichische
Krankenhaus-Zeitung 32 (1991) pp. 47–52.

1994

Tankönyv és curriculum a középkori orvosi fakultáson. = Orvostörténeti Közlemények 147–
148 (1994) pp. 7–24. – Kötetben újraközölve: Traditio renovata. Bp., 1997. SOMKL.
pp. 71–89. (Orvostörténeti Közlemények Suppl. 21.)

Semmelweis Ignác hamvainál. = Orvosegyetem, 1994. No. 3. p. 2.

1996

Medicina a reneszánsz egyetemen. Tankönyv és curriculum. = Orvostörténeti Közlemények
149–157 (1995–1996) pp. 19–55. – Kötetben újraközölve: Traditio renovata. Bp.,
1997. SOMKL. pp. 91–125. (Orvostörténeti Közlemények Suppl. 21.)

Bildende Kunst und Medizinhistoriographie. Überlegungen zu dem Buch von Maria Vida:
Kunst und Medizin im historischen Ungarn. = Orvostörténeti Közlemények 149–157
(1995–1996) pp. 333–348.

1998

Filozófia a humanizmus kori orvosi stúdiumban. = Orvostörténeti Közlemények 158–165
(1997–1998) pp. 139–184.

1999

Medicina a felvilágosodás jegyében + Ein Mediziner im Zeichen der Aufklärung: István
Weszprémi. = Orvostörténeti Közlemények 166–169 (1999) pp. 120–132.

2000

A felvilágosodás könyvei. Weszprémi István 1723–1799. = Lege Artis Medicinae, 2000. No.
1. pp. 82–85.

Zur Geschichte der Pestinokulation im 18. Jahrhundert – zugleich ein Beitrag zur Geschichte
der ungarisch–deutschen medizinischen Beziehungen. = Orvostörténeti Közlemények
170–173 (2000) pp. 5–27.

Freyer, M.: Vom mittelalterlichen Medizin – zum modernen Biologieunterricht. Bd. 1–2.
Passau, 1995. (Könyvismertetés). = Orvostörténeti Közlemények 170–173 (2000) pp.
207–212.

In memoriam István Györfly. = Nuntia Documenta, Annotationes II. Berlin, 2000. p. 5.

Utak és kapcsolatok. = Valóság, 2000. No. 9. pp. 106–109.

2001

Über deutsch-ungarische Beziehungen der Medizin im Zeitalter der Aufklärung. = Berichte zur
Wissenschaftsgeschichte, 2001. No. 24. pp. 163–172.

2002

Az ókori medicina hagyományozódása az egyházatyáknál. = Valóság, 2002. No. 7. pp. 63–72.

A tanköltemény az orvosi oktatásban. = Orvostörténeti Közlemények 178–181 (2002) pp. 5–
22.

- Eljárás a haemoglobin meghatározására. = Orvosi Hetilap, 1952. pp. 17–18.
- A fiatalkori billentyűhibákról. = Katonaorvosi Szemle, 1953. pp. 1052–1053.
- Gemeinschaftliches Vorkommen von familiärer Ovalocytose und konstitutioneller Eosinophilie. = Folia Haematologica 73 (1955) pp. 2–7.
- Zwei Fälle von familiären cortico-striato-cerebellarem-Syndrom. = Med. Monatsch. 9 (1956) pp. 616–620.
- Syndroma epilepticum praemenstruale. = Wien. Med. Wschr. 42 (1956) pp. 892–896.
- Gleichzeitiges Vorkommen von familiärer Ovalocytose und konstitutioneller Eosinophilie. = Blut 3 (1957) pp. 148–150.
- Über Cystitis allergica. = Hippokrates, 1957. No. 15. pp. 68–71.
- Beitrag zum gemeinschaftlichen Vorkommen von familiärer Ovalocytose und konstitutioneller Eosinophilie. = Med. Mschr., 1957. No. 7. pp. 446–448.
- Adatok a Werner-syndroma klinikai képéhez. = Orvosi Hetilap, 1957. pp. 119–121.
- Beitrag zur Klinik der Angina pectoris allergica. = Wiener klin. Wschr., 1958. No. 42. pp. 810–811.
- Die Veränderung der Blutkörperchensenkungsgeschwindigkeit durch Antistin und ihre diagnostische Verwertung. = Wiener Med. Wschr., 1958. No. 44. pp. 911–913.
- Zum Problem der Insulin-Resistenz. = Landarzt, 1958. No. 8. pp. 235–236.
- Das Symptom der „roten, glatten Zunge“. = Hippokrates, 1958. No. 7. pp. 225–230.
- Die Beseitigung toxischer Erscheinungen bei der Digitalisbehandlung mittels Vitamin C. Társszerző: Tárai János. = Hippokrates, 1958. No. 23. pp. 763–770.
- Zur Klinik der Myocarditis allergica. = Landarzt, 1959. No. 7. pp. 232–234.
- Die durch Folliculin-Mangel bedingten Rhythmusstörungen des Herzens. = Hippokrates, 1959. No. 21. pp. 735–740.
- Zur Beeinflussung von digitalisbedingten Nebenwirkungen mit Ascorbinsäure beim Altersherzen. = Zsch. ges. inn. Med., 1959. No. 5. pp. 267–271.
- Herzrhythmusstörungen im Klimakterium. = Zsch. ges. inn. Med., 1959. No. 19. pp. 933–939.
- Osler-kór, congenitalis vitium és ovalocytosis együttes előfordulása. Társszerző: Máté Károly. = Orvosi Hetilap, 1959. pp. 1159–1160.
- Laurence-Moon-Biedl-Bardet-Syndrom mit konstitutioneller Eosinophile und familiärer Ovalocytose. = Folia Haematologica 77 (1960) pp. 242–247.

- Bemerkungen zur Ätiologie der Pericarditis idiopathica. = Hippokrates, 1960. No. 11. pp. 378–381.
- Über die allergischen Herzmuskelerkrankungen. = Landarzt, 1960. No. 17. pp. 599–610.
- Neue Wege zur Beseitigung der Digitalisintoleranz im Klimakterium. Társszerző: Máté Károly. = Med. Mschr., 1960. No. 10. pp. 658–661.
- Gleichzeitiges Vorkommen von Morbus Osler, kongenitalem Herzfehler und Ovalocytose. Társszerző: Máté Károly. = Wien. Med. Wschr. 19 (1960) pp. 413–416.
- Beitrag zum Problem der akuten benignen Pericarditis. = Zschr. ges. inn. Med., 1960. No. 15. pp. 720–724.
- Über die Bedeutung der sog. Spätfüllung der Gallenblase. = Zschr. ges. inn. Med., 1960. No. 21. pp. 1019–1022.
- Az epehólyag késői telődésének jelentősége. = Magyar Radiologia, 1961. No. 1. pp. 32–36.
- Beitrag zur Behandlung der Angina-pectoris-Syndroms. = Therapie der Gegenwart, 1962. No. 3. pp. 101–106.
- Sludge-Phänomen, Angina-pectoris-Syndrom und deren Beeinflussung. = Therapie der Gegenwart, 1963. No. 4. pp. 474–487.
- Klinische Aspekte der allergischen Herzkrankheiten. = Dtsch. med. Journal, 1964. No. 1. pp. 20–26.
- A hypertoniabetegség alfa-methyldopa kezeléséről. Társszerző: Fenyvesy J. = Orvosi Hetilap, 1964. pp. 1849–1852.
- Herzmuskel und Allergie. = Zeitschrift für prophylaktische Medizin, 1965. No. 5. pp. 43–46.
- A szívizom és hasizom kalium/K/-tartalmának összehasonlító vizsgálata, különböző betegségekben elhunyt egyéneken. Társszerzők: Moharos János, Kovács Géza. = Belorvosi Archivum, 1965. No. 1. pp. 49–51.
- Zur Wirkung der Kalium-Magnesium Aspartat-Therapie bei verschiedenen kardiologischen Erkrankungen. = Landarzt, 1967. No. 10. pp. 467–471.
- Klinikai vizsgálatok Gaponával ulcus betegségben. Társszerző: Gergely Imre. = Gyógyszereink 20 (1970) No. 11. pp. 515–519.
- Adatok a congenitalis vitium és ovalocytosissal szövődött teleangiectasia hereditaria familiaris pathológiai képéhez. Társszerző: Máté Károly. = Morphologiai és Igazságügyi Orvosi Szemle, 1971. pp. 295–299.
- Tromacardin hatása a szívizomzatra infarctusos betegeknél. Társszerző: Máté Károly. = Morphologiai és Igazságügyi Orvosi Szemle, 1972. pp. 360–368.

Introductory paper on the Regional Committee for Europe. = Official Records of the WHO. Copenhagen, 1973. pp. 11–14.

Adress on the Twenty-seventh World Health Assembly, Geneva 1974. = Official Records of the WHO. Geneva, 1974. pp. 65–67.

La riforma sanitaria. Obiettivi e risultati. = Ungheria Oggi (Roma), 1979. pp. 105–112.

È state allargata la fascia delle persone aventi diritto al sussidia di maternità. = Notizie Ungheresi (Roma) 110 (1982) pp. 30–32.

---

¹ Jelen bibliográfia nem tartalmazza az egészségügyi szervezési–társadalomorvostani tanulmányokat, valamint azoknak az előadásoknak a címét, melyek csak rövidített (abstract) formájában jelentek meg.